

# Statenbrief

## Informatie

**Datum**

10 februari 2026

**Zaaknummer**

2024-002361

**Inlichtingen bij**

Provincieloket

026 359 99 99

[post@gelderland.nl](mailto:post@gelderland.nl)

**Blad**

1 van 3

**Onderwerp**

Voortgang wijziging Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen (Wsob)

**Beleidsprogramma**

- Aantrekkelijke leefomgeving

**Ambitie**

- Ambitie 3 Cultuur en Maatschappij

**Portefeuillehouder**

Peter Drenth

## 1 Kern van deze Statenbrief

Met deze brief informeren wij Provinciale Staten over de voortgang van de wijziging van de Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen (Wsob) en de betekenis hiervan voor Gelderland.

## 2 Waarom ontvangt u deze Statenbrief?

In de Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen (Wsob) is vastgelegd wie binnen het bibliotheekstelsel welke verantwoordelijkheid heeft. Met de wijziging van de Wsob krijgen provincies een wettelijke zorgplicht voor een provinciale ondersteuningsinstelling (POI). Daarnaast moeten provincies toezichhouden op de wettelijke zorgplicht van gemeenten om een volwaardige bibliotheekvestiging in stand te houden. Het meerjarenplan dat gemeenten daarvoor opstellen, vormt de basis voor ons interbestuurlijk toezicht. Hoewel de wijziging van de Wsob is vertraagd, zijn wij in 2025 voortvarend aan de slag gegaan met de Gelderse stelselpartners om de betekenis van de wetswijziging voor onze provincie in beeld te brengen. In deze brief informeren wij uw Staten over de voortgang van de wetswijziging en de betekenis hiervan voor het Gelders bibliotheekstelsel.

## 3 Hoe bent u eerder betrokken?

- In december 2024 zijn uw Staten middels een Statenbrief geïnformeerd over de wijziging van de Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen (PS2024-1065).
- Naar aanleiding van een agendaverzoek (PS2025-71) vond in februari 2025 een technische briefing plaats over hetzelfde onderwerp.

## 4 Samenvatting

De invoering van de gewijzigde Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen (Wsob) is vertraagd. De wetswijziging gaat op zijn vroegst in op 1 januari 2027. Er is een bestuurlijk traject gestart met de Gelderse stelselpartners om de betekenis van de wetswijziging voor Gelderland nader uit te werken. Daarin is afgesproken om bestuurlijke afspraken vast te stellen. Deze afspraken gaan over de gewenste vorm van samenwerking, een gezamenlijke

ontwikkelagenda, een Gelders format voor het meerjarenplan dat gemeenten moeten opstellen, de manier waarop we de ontwikkeling van het Gelders bibliotheeknetwerk volgen en daarover als stelselpartners met elkaar het gesprek voeren. Dit is nodig om het niveau van alle Gelderse bibliotheekvoorzieningen te behouden voor de toekomst. De uitkomsten van het bestuurlijk traject zijn bovendien leidend voor het actualiseren van onze opdracht aan Rijnbrink vanaf 2027.

## 5 Informatie

### *Landelijke voortgang wijziging Wsob*

Door de val van het kabinet is de invoering van de gewijzigde Wsob vertraagd. De afdeling advisering van de Raad van State heeft in december 2025 advies uitgebracht over de wetswijziging. De Raad van State heeft geen opmerkingen bij het wetsvoorstel en adviseert het voorstel in te dienen bij de Tweede Kamer.

De planning is erop gericht om het wetsvoorstel in het eerste kwartaal van 2026 in te dienen bij de Tweede Kamer. Na behandeling in de Tweede en Eerste Kamer gaat de wetswijziging op zijn vroegst in op 1 januari 2027.

Gekoppeld aan de wetswijziging wordt een algemene maatregel van bestuur (AMvB) voorbereid. Deze beschrijft de eisen waaraan het meerjarenplan van gemeenten moet voldoen, op basis waarvan wij ons interbestuurlijk toezicht uitvoeren. De AMvB is eveneens vertraagd. De concepttekst is aangeboden voor een internetconsultatie. Zodra hierover meer duidelijkheid is, kunnen wij ons interbestuurlijk toezicht gaan inrichten.

### *Provinciale voortgang wijziging Wsob*

Gelderland heeft een bibliotheeknetwerk dat, in vergelijking met landelijke cijfers, bovengemiddeld presteert. Het Gelders bibliotheekstelsel levert onmisbare bijdragen aan steeds uitdagender opgaven als leefbaarheid, kansengelijkheid en vestigingsklimaat en daar zijn we trots op. De wijziging van de Wsob geeft een positieve impuls aan de verdere versterking van het bibliotheekstelsel. De vertraging van het wetgevingstraject brengt echter onduidelijkheid mee. Daarnaast zien we dat de gewijzigde wet onvoldoende waarborgen biedt voor toekomstbestendig bibliotheekwerk in Gelderland.

In 2025 zijn we daarom een bestuurlijk traject gestart om de betekenis van de gewijzigde wet voor Gelderland nader uit te werken. Er is een stuurgroep gevormd met een bestuurlijke afvaardiging van de stelselpartners in Gelderland: VNG Gelderland, Samenwerkende Gelderse Bibliotheken (SGB) en Rijnbrink. De stuurgroep is drie keer bijeen gekomen. In de stuurgroep is besproken om in 2026 een set bestuurlijke afspraken vast te stellen om het Gelders bibliotheekstelsel te versterken. Deze afspraken gaan over de gewenste vorm van samenwerking, een gezamenlijke ontwikkelagenda, een Gelders format voor het meerjarenplan dat gemeenten moeten opstellen, de manier waarop we de ontwikkeling van het Gelders bibliotheeknetwerk volgen en daarover als stelselpartners met elkaar het gesprek voeren. Dit is nodig om het niveau van alle Gelderse bibliotheekvoorzieningen te behouden voor de toekomst.

**Datum**

10 februari 2026

**Zaaknummer**

2024-002361

**Blad**

3 van 3

Parallel aan het bestuurlijk traject vertalen we de wettelijke zorgplicht van provincies om een provinciale ondersteuningsinstelling in stand te houden naar een geactualiseerde opdracht aan Rijnbrink. De opbrengsten en conclusies die we tijdens het ontwikkelen van de bestuurlijke afspraken opdoen, zijn leidend voor het actualiseren van onze opdracht aan Rijnbrink vanaf 2027. Zo garanderen we dat de dienstverlening van Rijnbrink blijft aansluiten bij de gewijzigde wet, de behoeften van Gelderse bibliotheken en onze beleidsdoelen.

## 6 Duurzaamheid

N.v.t.

## 7 Planning en control

Inmiddels is bekend welke middelen provincies krijgen voor de uitvoering van het interbestuurlijk toezicht op de wettelijke zorgplicht van gemeenten. Het gaat om een vast bedrag van € 10.000 aangevuld met € 1.111 per gemeente. Dit komt voor Gelderland neer op een jaarlijks bedrag van € 66.661. De middelen worden toegekend vanaf het jaar dat de gewijzigde wet in werking treedt.

## 8 Participatie en communicatie

De gemandateerde bestuurders in de stuurgroep betrekken hun collega's binnen respectievelijk SGB en VNG Gelderland over het bestuurlijk traject. Daarnaast organiseren we namens de stuurgroep webinars, versturen we nieuwsbrieven en bereiden we bestuurlijke bijeenkomsten voor in 2026 om alle betrokkenen mee te nemen in de ontwikkelingen.

In de Mededelingenbrief van 27 mei 2025 zijn uw Staten geïnformeerd over een brief namens ons college aan de Gelderse colleges van B&W. In aansluiting daarop versturen wij deze maand opnieuw een brief aan deze colleges met een update over het bestuurlijk traject. Daarnaast adviseren we hen om de extra rijksmiddelen die gemeenten via de algemene uitkering ontvangen voor bibliotheekwerk ook daadwerkelijk voor dit doel te reserveren.

## 9 Vervolg

In deze Statenbrief hebben we een aantal acties omschreven die we dit jaar uitvoeren. Uw Staten worden geïnformeerd over de uitkomsten hiervan en eventuele nieuwe ontwikkelingen over de wetswijziging.

Gedeputeerde Staten van Gelderland

Daniël Wigboldus

- Commissaris van de Koning

Johan Osinga

- Secretaris